

VARSLINGSRUTINER FOR NORGES PARKINSONFORBUND

1. BAKGRUNN OG FORMÅL

Norges Parkinsonforbund er en landsomfattende interesseorganisasjon for mennesker med parkinsonisme, deres pårørende og andre interesserte. Forbundets formål og verdigrunnlag fremgår av vedtektens § 2.

Personer med parkinsonisme er en sårbar gruppe. Sykdommen kan i kombinasjon av medisiner medføre endring i adferd, herunder manglende impulskontroll. Av den grunn kan det forekomme tilfeller av grenseoverskridende adferd.

Det vises til Norges Parkinsonforbundets etiske retningslinjer datert 24.6.2019 hvor forbundets forventninger til personlig adferd hos ansatte og tillitsvalgte på alle nivåer fremgår.

Norges Parkinsonforbund ønsker at alle medlemmer, tillitsvalgte, frivillige og ansatte skal være trygge på at de kan varsle om kritikkverdige forhold i organisasjonen. Det er viktig av flere grunner:

- Varsling fører til at kritikkverdige forhold rettes opp.
- Det er etisk riktig å si ifra om kritikkverdige forhold.
- Åpenhet er en ønsket verdi i Norges Parkinsonforbund.
- Det anses som en lojal handling.

Formålet med varslingsrutinene er å sørge for at det skal være enkelt og trygt å si fra om kritikkverdige forhold i Norges Parkinsonforbund.

2. HVEM KAN VARSLE?

Følgende kan varsle i samsvar med Norges Parkinsonforbunds varslingsrutiner:

- Medlemmer
- Frivillige
- Tillitsvalgte på alle nivåer
- Øvrige som representerer Norges Parkinsonforbund

For ansatte gjelder det egne varslingsrutiner i henhold til arbeidsmiljøloven kapittel 2A.

3. RETT OG PLIKT

Ved mistanke eller visshet om kritikkverdige forhold er det viktig å kunne varsle raskt. Terskelen for å varsle skal være lav. Alle ledd i organisasjonen har et ansvar for å ha et bevisst forhold til varsling. Norges Parkinsonforbund oppfordrer den enkelte i organisasjonen til å varsle om kritikkverdige forhold.

Som tillitsvalgt eller ansatt har du ikke bare en rett, men også en plikt til å varsle om kriminelle forhold i organisasjonen, som f.eks. underslag.

Den som varsler skal ikke møte represalier/gjengjeldelse for dette.

4. HVA KAN DET VARSLES OM?

Det skal varsles om «kritikkverdige forhold» i organisasjonen.

«Kritikkverdige forhold» er forhold som kan være i strid med:

- Lover og regler, som f.eks. korrupsjon, bestikkelser, underslag, overgrep mot hjelpetrequende personer, brudd på taushetsplikten.
- Uakseptabel adferd, som f.eks. mobbing, trakassering, diskriminering, misbruk av stilling til egen vinning, uønsket seksuell oppmerksomhet/adferd.
- Organisasjonens vedtekter og retningslinjer. Det vises særlig til «Etske retningslinjer for frivillige og ansatte i Norges Parkinsonforbund», datert 24.6.2019.
- Alminnelig oppfatning av hva som er forsvarlig eller etisk akseptabelt.

Klager som gjelder misnøye om f.eks. eget tillitsverv i organisasjonen eller arbeidstakers eget arbeidsforhold, regnes ikke som kritikkverdige forhold, og bør etter nærhetsprinsippet forsøkes å løses lokalt.

5. FREMGANGSMÅTE FOR VARSLING

Både saken og situasjonen vil avgjøre hvordan det best varsles. Her er et utgangspunkt for hvordan man varsler om kritikkverdige forhold i Norges Parkinsonforbund.

5.1 Hvem skal det varsles til?

I utgangspunktet skal saker varsles til forbundets generalsekretær.

Dersom varsleren ikke er komfortabel med å varsle til generalsekretæren, kan saker varsles til forbundslederen.

Medlemmer har også anledning til å varsle til Norges Parkinsonforbunds tillitsvalgte i fylkes- og lokalforeninger. Varslingsaker som mottas av tillitsvalgte skal umiddelbart sendes til forbundets generalsekretær.

5.2 Krav til varselet

Varsling må skje skriftlig.

Et varsel må inneholde konkret og tydelig informasjon om det kritikkverdige forholdet. En saklig og presis beskrivelse for den videre behandlingen av saken. Varselet bør beskrive:

- Hva har skjedd (lovbrudd eller brudd på interne retningslinjer)?
- Hvem er involvert?
- Hvor skjedde det? Hvor ble det oppdaget?
- Når skjedde det?
- Har det skjedd flere ganger?
- Var det vitner tilstede?

Det er anledning til å varsle anonymt. Men det oppfordres til at varslingen skjer med fullt navn, da dette sikrer bedre saksgang og behandling av varslingen. Varserens identitet skal behandles fortrolig.

5.3 Behandling

Alle varsler skal tas på alvor. Saksgangen i Norges Parkinsonforbund er i utgangspunktet slik:

1. Varselet leves til forbundets generalsekretær. Generalsekretæren skal gi beskjed til varsleren (hvis ikke varsleren er anonym) at varselet er mottatt.
2. Generalsekretæren har en plikt til å undersøke saken. Det må foretas en saklig vurdering av innholdet i varslingen, herunder om det er et reelt varsel, og hvordan varslingen skal håndteres.
3. Generalsekretæren har myndighet til å behandle varslingssaken selv, eller å delegere varslingssaken til oppnevnt varslingsutvalg.
4. Påstandene i varslingen må undersøkes på en forsvarlig måte. Den som varselet gjelder må bli kjent med at det er mottatt en varslingssak om vedkommende. Det må legges til rette for kontradiksjon (gis mulighet for å bli hørt) og at saken blir så godt opplyst som mulig før det blir konkludert i saken. I denne prosessen må både varsleren og den varselet gjelder, bli ivaretatt på en god måte.
5. Det må gjøres en vurdering av hvilke dokumenter/opplysninger det er nødvendig å behandle (dette kan f.eks. være innsamling og lagring) i henhold til personvernlovgivningen for å ivareta den enkeltes personvern.
6. Generalsekretæren/varslingsutvalget må konkludere og vurdere behov for eventuelle tiltak. Hvis det foreligger kritikkverdige forhold i organisasjonen, må dette rettes opp. I straffbare forhold som vurderes meldt til politiet eller andre offentlige myndigheter, kan det være forsvarlig å avvente med å konkludere i saken inntil saken er undersøkt av den offentlige myndighet.

7. Varsleren skal ha tilbakemelding på håndtering av varslings-saken innenfor rimelig tid. Viser det seg at kritikken er grunnløs eller baseres seg på en misforståelse, skal det gis en forklaring på hvorfor det ikke er nødvendig å gå videre med saken/iverksette tiltak.

5.4 Oppfølging

Saker skal behandles og avsluttes på en ryddig måte.

Etter endt behandling av varslings-saken skal involverte parter gis informasjon om utfallet av saken, herunder konsekvenser og tiltak, av forbundets generalsekretær eller varslingsutvalget. Både varsler og den varselet gjelder skal tilbys oppfølgende samtaler i etterkant.

6. REAKSJONER

Generalsekretæren eller varslingsutvalget skal vurdere behov for reaksjoner/konsekvenser hvis det viser seg å foreligge kritikkverdige forhold knyttet til medlemmer, frivillige, tillitsvalgte, ansatte eller øvrige som representerer Norges Parkinsonforbund.

Det er forbundsstyret som skal fatte vedtak om eventuelle reaksjoner/konsekvenser for den varselet gjelder etter forslag fra varslingsutvalget eller generalsekretæren.

Reaksjoner kan være:

- Råd om å ikke påta seg tillitsverv i organisasjonen
- Råd om å fratre sine tillitsverv i organisasjonen
- Råd om å melde seg ut av organisasjonen
- Skriftlig advarsel
- Utestengelser eller redusert adgang til forbundets arrangementer

I tillegg kan forbundsstyret vedta suspensjon/eksklusjon av medlemmer etter Norges Parkinsonforbundets vedtekter. Terskelen for suspensjon/eksklusjon bør være høy.

Når den varselet gjelder har gjort opp for seg bør det være rom for tilgivelse.

7. VARSLINGSRUTINENES TILGJENGELIGHET

Disse varslingsrutinene er vedtatt av styret til Norges Parkinsonforbund den 24.6.2019. Rutinene er et viktig grunnlag for forbundets yringskultur.

Varslingsrutinene sammen med de etiske retningslinjene er inntatt i organisasjonshåndboken for tillitsvalgte i forbundet.

Varslingsrutinene er også gjort tilgjengelige for medlemmene, frivillige og øvrige som representerer Norges Parkinsonforbund, via forbundets nettside. Rutinene er gjennomgått og sist oppdatert av forbundsstyret 11.3.2022.